

חומר חי
טל גלבוע ארדון

הגלריה בשואבה, מאי 2007

טל גלבוע ארדון

מתגוררת ויוצרת ביפו

1999	BFA אמנות, מחלקה לעיצוב קרמי, בצלאל
2007	תערוכה ומיצג "חומר חי", הגלריה בשואבה
2006	"הגביע" וידאו, ניסוי כלים 2, מרכז ביכורי עיתים
2004	"מאעידה", פסטיבל קולנוע בינלאומי לסרטי נשים, מכון ויצמן
2004	"מבית לבית" מיצג פיסול, פסטיבל בת ים לתאטרון רחוב
2003	"אשה מחכה לביקור בית", פסטיבל עכו, אמן תושב
2002	"ישו" הביאנלה השניה לקרמיקה ישראלית, מוזאון הארץ
2002	"מאעידה" מיצג, הייניקן הבימה קלאב/גלריה זומר
2001	"טרמינל בוץ" מיצג, פסטיבל עכו/גלריה הבין תחומית, ירושלים
2001	"חצאיות" מקלט 209 בערפול 3, ביאנלה למיצג, נחשון
2001	"הכוח הנשי" עיצוב בגד ומיצב בתערוכה "אופנה פוליטית" אסכולה
1999	"Inbetween" מיצג, תאטרון החאן, ירושלים

2001-2005 הוראת פיסול וקדרות ביה"ס ירדן, שכונת התקווה/ביה"ס לאומנויות/מרכז מאירהוף, מוזאון תל אביב

מלגה, הקרן לקדום האמנות הבין תחומית, ע"ש דן זקהיים
מענק, קרן יהושע רבינוביץ לאומנויות הבמה
מלגת מחיה, משרד המדע החינוך והספורט, אמן תושב עכו

להדס עפרת תודה על התמיכה לאורך כל הדרך
תודה מיוחדת לדודי ארדון

צילום: דודי ארדון
עיצוב הקטלוג: צופית צחי

קרן בנימין לאמנות הקרמיקה
The Benjamin Foundation for Ceramic Art

shoevagallery@gmail.com
talgilbo@zahav.net.il

חומר חי

תרצה ילון קולסון, אוצרת

טל גלבוע ארדון, אמנית בין תחומית, יוצרת ומופיעה משנת 2001.

במיצג "חומר חי" משלבת האמנית מיצג עם אלמנטים פיסוליים ושימוש בחומר הקרמי. לדבריה של טל נעשתה על ידה "סוג של בדיקה, גוף וכסות".

המופע מתנהל בחוץ מול הקהל, האמנית טובלת את גופה באמבט מלא חומר יציקה. נוזל חום עוטף את גופה. הגוף משמש ככלי והחומר כקליפה/חיפוי, צבע, טקסטורה.

פסל ללא תזוזה, מחכה שהחומר יתייבש. לאט לאט משתנה מראה החומר על הגוף צבעו הופך לאפרפר לבן ומרקמו מתפורר ונסדק. התהליך מייצר אובייקט זמני, פסל מחומר קרמי לא שרוף, פסל שזמן הקיום שלו הוא עד לייבוש הסופי של החומר.

אנו נחשפים למערכת יחסים חדשה בין האמן לחומר, תוך כדי הרחבת שפת היצירה הקרמית, המדגישה את התהליך לעומת התוצאה. גלבוע ארדון יוצרת דיאלוג תוך כדי קישור בין חומר, גוף החומר, והגוף החי. לפעולתה של גלבוע ארדון השלכות מעיינות בנושא היפוכי תפקודים בנושאי פעילות/סבילות, דיוק הביטוי/אקראיות. טשטוש הגבולות בין היוצר ליצירה. התנתקות מלאה מן הצורך לייצר אובייקט אמנותי נצחי והחלפתו בתיעוד הפעולה עצמה. דינמיקה של היוצרות - קיום תוך השתנות מתמדת והתפוררות, המתועדים בזיכרוננו של הצופה.

עבודותיה הקודמות של טל המתועדות בוידאו ובצילומי סטילס, מוצגות בחלל הגלריה.

הדס עפרת, אמן בין תחומי, הקים וניהל את בית הספר לתאטרון חזותי, והזירה הבין תחומית, ירושלים. נמצא בדיאלוג מתמשך עם טל גלבוע ארדון. השיחה נערכה בסטודיו של טל לקראת התערוכה והעלאת המיצג "חומר חיי" בגלריה בשואבה.

אפשרויות קרמיות

הדס עפרת בשיחה עם טל גלבוע ארדון

הדס: קל לראות בעבודות שלך מחויבות לחומר הקרמי, ליצירת הכלי, אך בעת ובעונה אחת גם להחרבתו. האם גישה הזו היא פועל יוצא של תובנה או עמדה רגשית כלפי העולם?

טל: מקצוע הקרמיקה הוא אחד המקצועות הכי מתסכלים שיש, כי אתה יוצר ומפסל עד שהתוצר הסופי אצלך ביד, בכל רגע לאורך התהליך הוא יכול לקרוס, להיסדק, להתפרק... זה בא מהמקום המאד טכני של העבודה, של לעשות כד הכי פשוט... תמיד יש את הפחד הזה של מה יצא מהתנור? שום דבר שם לא וודאי. כמה שתתכנן ותתאמן, תמיד זה יכול להתפקשש. זה בא ממקום של ארעיות החיים שלנו, ואולי גם איזושהי פחד, שנובע מאיך שאני מסתכלת על החיים.

הדס: מהמקום שבו את נמצאת היום, שהוא לא מקום של קרמיקה נטו, אלא חיבור בין קרמיקה ופרפורמנס ומתוך מחויבות פוליטית...

טל: לחומר יש מה להגיד. החרס הוא עדות, זה מה שנשאר...

הדס: חומר פוליטי?

טל: כן, אני נוגעת במקומות פוליטיים. החומר הוא בעצם אדמה, סוגים שונים של חרסיות שמעובדים בצורה מסוימת, כדי ליצור דברים יפים. אותי זה מפרנס, וזה נותן לי עניין טכני, אבל לא מספק אותי להציג משהו יפה, לכן זה מתחבר לי עם מיצג. במקום שאפשר לשפוט אותו ואפשר להתייחס אליו ולתת לו עוד מימדים,

לא מספק אותי להציג את הכלי בתוך ויטרינה. ברגע שהאדם נוכח בעבודה ההתייחסות שונה. המיצג מכריח אותי להיות נוכחת במאה אחוז. אם אני מזמינה אמן ערבי לעבוד איתי, אז יש עניין של שותפות, דיאלוג. אם אנחנו מתעסקים בכדים ובאדמה, זה כבר פוליטי.

הדס: ובכל זאת, למה הבחירה בחומר?

טל: יש בחומר משהו מאד חם מזמין, קל, תקשורתי. אנשים מאד מתחברים לזה. יש בעבודת הקדרות משהו קסום. הצופים מוקסמים מהיצירה... מהשליטה בחומר, מהאפשרות של האמן להפוך... אין אדם שנשאר אדיש למראה אמן שיושב על אובניים.

הדס: אני מרגיש שלא מדובר רק בהקסמות... כשאת נוגעת בחומר הבוצי, מתלכלכת...

טל: זה לא לכלוך. זה נעים.

הדס: במיצג "פסל חיי" את מורחת את הגוף בחומר יציקה. החומר מתייבש לאיטו ומתקבל גוון לבן-אפרפר. לבסוף את נראית כמו פסל. האם זו חוויה של אינטימיות עם החומר?

טל: לא, זו התגברות על המודעות, בעקבות העובדה שהפכתי להיות אמה. הרעיון היה לעטוף את עצמי בעירום, בסוג של חשיפה...

הדס: לא להגן על עצמך באמצעות החומר, כלומר להתכסות בו?

טל: כן, עדיין אני מאוד מאוד חשופה. הכיסוי הוא עדין, קרומי, כמו גולם.

הדס: האינטימיות עם החומר מתקיימת

במישור האישי, אבל את ממירה אותו למישור הציבורי.

טל: החושניות נמצאת שם בין אם אני רוצה ובין אם לא. אנשים מכירים את אותה סצנה מפורסמת בסרט "רוח רפאים"... האישה עובדת על האובניים ובעלה חוזר הביתה, בא אליה מאחור, והם מתחילים להתעלס. יש משהו מאוד ארוטי במצב הזה. יש משהו במגע, בטכניקה... אותי הדברים האלה מעניינים ואני מנסה לקחת את זה למקום יותר מורכב וציבורי מאשר התעלסות על אובניים. כאמנית מיצג יש ערוב, לא תמיד יודעים איפה הגבולות עוברים. כאישה וכאמא העניין שלי מטבע הדברים הוא בעמלנות, הכלים, הכביסה, לעשות קניות, לנקות את הבית. כקדרית אני לשה, מכיירת, שמה בתנור... ואני לוקחת את מה שאני עושה ביומיום ומנסה להתייחס אליו באמנות שלי, מנסה לגשר בין הפערים האלה ולחבר משהו חדש שייתן לי תשובות שלא מצאתי אותן עדיין.

הדס: רוב העבודות שלך נובעות מפעולה של ייצור כלי. אפשר לסקור את תולדות האמנות והתרבות מזווית הראייה של התפתחות הכד. האם העיסוק בכלי, בגביע, בכד - ברמת הדימוי החזותי ובחשיבה המיתית - לא מיצה את עצמו?

טל: אני לא מתייחסת לצורות, אלא לתכנים. אני לוקחת את הכד ומכניסה בו רעיון. זה אף

פעם לא נשאר כד. ברוב העבודות אני קוטעת את תהליך העבודה עם החומר; התהליך הוא בעצם התוצר. הכלי הוא לא המטרה. זה לא התהליך הרגיל שעושים כלי, נותנים לו להתייבש, שורפים... זה לעשות דברים ולחתוך למקום אחר...

הדס: אם לא שורפים את הכלי הוא לא ישרוד.

טל: כשהייתי תינוקת חליתי בדלקת קרום המוח. שכבתי על ערש דווי. התינוקת ששכבה לצדי נפטרה מאותה מחלה, ואני החזקתי מעמד. נותרה לי מזה צלקת. המיצג הראשון שביצעתי אצל תמר רבן עסק בדלקת קרום המוח. הסף הזה מלווה אותי כל החיים. זה לא משהו שאני זוכרת אבל החוויה חרוטה בתוכי. לכן בעבודה שלי מתקיימת הדואליות שבין החיים והמוות, בין החומר הרטוב והיבש, הכלי הלא שרוף, הבניה וההריסה - אני בעצם לא מסיימת את התהליך הקרמי עד סופו, אני מנציחה את הרגע ובוחנת אפשרויות קרמיות אחרות.

